

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pentru un cotidian creștin

Trăim într'un timp când concepția creștină de viață e socotită drept ceea ce este ea în realitate: semnul care împarte lumea în două, pentru și contra ei. Creștinismul stă azi în centrul luptei pentru așezarea de mâne a vieții omenești. Precum o partidă vrea să întemeieze istoria viitoare a omenirii pe forțele spirituale ale creștinismului, cealaltă își face problemă de viață și de moarte din a lichida creștinismul din viața omenească. Toate puterile omenești sunt azi angajate de forțe mai presus de ele în lupta universală în jurul lui Hristos. A mai sta azi indiferent însemnează a nu te opune asaltului lui antihrist, însemnează a ajuta pe dușmanii lui Hristos.

La noi în țară se dă aceeași luptă, care devine tot mai radicală pe zi ce trece. Niciodată n'am avut poate în țară o afirmare atât de ferventă a lui Hristos din partea celor ce cred în El, și niciodată nu s'a pomenit în cercuri largi o negare atât de exclusivă a lui Hristos. Am putea spune având în vedere pe cei ce cred că numai cu Hristos se poate însănătoși temeinic viața neamului și a statului nostru, că niciodată n'a fost în țară la noi o mai mare sete de-a cunoaște pe Hristos și de-a se afirma concepția ce derivă din Persoana Lui divino-omenească, cum este astăzi.

Dar tocmai de aceea niciodată nu i s'a impus Bisericii o sarcină mai mare de-a răspunde acestei dorințe, ca astăzi.

Biserica noastră nu mai poate rămânea simplu privitoare la lupta de-o uriașă încordare ce se dă în jurul concepției creștine. Ea trebuie să intervină hotărâtor și decisiv în favorul lui Hristos și împotriva adversarilor Lui. Pe deoparte trebuie să-L facă cât mai cunoscut celor ce doresc să-L cunoască, pe de alta să lovească cu sabia adevărului creștin în eroarea adversară, alungând cu lumina ei întunecul răspândit în suflete de tatăl întunecului. Stat creștin sau stat ateu, societate întemeiată pe bazele spiritualității creștine sau pe bazele materialismului exclusiv! aceasta e alternativa în jurul căreia se dă lupta cu condeiul, cu graiul, cu jertfa propriei vieți. Biserica trebuie să arunce în talerul părții sănătoase a alternativei toată forța ei de propagandă, de luminare și de jertfă.

Ce face azi Biserica noastră pentru a limpezi aspectele unui stat creștin, ale unei societăți moderne întemeiată pe baze creștine? Ce face ea pentru a încălzi sufletele pentru un astfel de ideal? Se face poate câte ceva individual, local, prin colțuri respirate. Dar opera aceasta trebuie făcută pentru ansamblul țării, dintr'un focar ale cărui raze să se răspândească pe tot întinsul sufletesc al neamului. Căci din centru, cu răspândire în întreaga țară, se duce și lupta de stricare a neamului prin inocularea demagogică a tuturor pornirilor materialiste și anarhice. Orice partid politic, tot atâtea școli de degradare a neamului, își susține pro-

paganda unitar și universal, pe întreaga țară, prin aceleași organe de publicitate, prin aceiași oratori.

Astăzi viața întregii țări se strânge spre centru și e influențată dela centru. Biserica încă trebuie să țină seama de acest fenomen. Pe lângă opera ce-o îndeplinește zi de zi în fiecare sat prin preoții instruiți de centrele eparhiale, ea trebuie să-și însușească și acel puternic instrument modern de misiune, care ajunge în fiecare casă de intelectual lucrând zi de zi asupra sufletului lui, adică ziarul cotidian, mare și impunător. Ce dă Biserica astăzi intelectualilor noștri, acestor agenți cari transmit poporului ideile curente din centrul țării, frământându-i sufletul potrivit lor? Cine se îngrijește de sufletul lor și implicit de sufletul poporului, care copleșit de atâtea idei deosebite ce-i vin dela intelectuali, nu mai poate avea tăria să rețină ceea ce-i dă preotul în predică?

Intelectualii trebuie să simtă și ei cu un ceas mai de vreme bolta părintească a Bisericii întinzându-se cu grije și cu înțelegere și asupra lor. Și evident că ziarul cotidian este cel mai efectiv instrument misionar modern pentru această pătură socială. Cartea e citită numai de unii și are o mulțime de inconveniente. Slujba divină e neînțeleasă de mulți dintre ei, iar predica, întocmită cum dă Dumnezeu de un preot care rar se întâlnește să fie deosebit de înzestrat, e și ea un lucru rar și un crâmpie pierdut în marea problemelor ce se pun sufletului de vremurile noastre frământate.

Ziarul însă, dacă e bogat în informațiuni și scris cu talent, e citit

de orice intelectual — până și de cel mai modest —, e zilnic în casa lui, nu-i cere oboseală și timp prea mult și îi infuzează concepția creștină pe nesimțite în cuvinte înțelese și în legătură cu problemele la ordinea zilei, cari îl pasionează și în sine luate.

Sigur că acest ziar n'are să fie un ziar bisericesc sau teologic, adică un ziar care tratează numai probleme bisericești, sau prea multe din acestea. El are să fie un ziar creștin ortodox, scrutând evenimentele vieții noastre politice, sociale, economice, culturale într'un spirit general creștin.

Un ziar scris cu talentul și cu nervul cu care era scris neuitatul „Calendar“ al dlui Nichifor Crainic.

Sarcina aceasta trebuie să și-o ia cât mai curând organele centrale ale Bisericii. Ele trebuie să aibă curajul de-a privi în ansamblu viața și de-a interveni în miezul ei, luând în piept problema cea mare a încreștinării țării prin mijloace impunătoare, adecvate.

Preocupările mici, locale, periferice, să le lase pe seama eparhiilor și să se măsoare cu izvorul cel mare al răului, lucrând ca o putere respectabilă prin acte masive cari să se facă resimțite în valuri largi ce cuprind țara întreagă.

Încă odată o spunem: opera aceasta e de competența organelor bisericești din capitală. Dar dacă mai întârzie dela împlinirea acestei imperioase datorii, să nu se supere dacă vom porni-o într-o bună zi noi cei dela Sibiu, deși știm că aici lucrul e de-o mie de ori mai greu ca în capitală.

D. S.

FOIȘOARA

Lacrimi în amintirea eroului Ionel Moța

Pe sârmele telegrafului din țara lui soare-apune, unde ostașii lui Hristos își încrucișează săbiile pentru a răpune fiara apocaliptică, din mijlocul groaznicei frământări de armă, o înfricoșată veste ne-a tulburat liniștea sufletească, storcând lacrimi duioase de sincere regrete românilor pretutindeni. Ionel Moța, fiul protopopului Ioan Moța din Orăștie, fiul neînfricatului naționalist și vajnic înaintaș în brazda strămoșești legi, luptând pentru cauza umană a credinței creștine și pentru Dumnezeu, a fost răpus de arma ucigașă a dușmanului comun.

În fața inevitabilului destin, toți prietenii din copilărie și toți aceia, cari au înălțat rugăciuni ca rod al celor mai nobile sentimente sufletești, — dinaintea sfântului altar, pentru eroii crucii, cari înaintea praznicului Mântuitorului „au

mers pe ape și au călătorit“, — ne plecăm smeriți acum capetele, cu gânduri ale desertăciunii vieții noastre pământești. Soartea a voit ca Ionel al nostru, al tuturor românilor conștii de misiunea sacră a neamului românesc pe acest colț de pământ, ud și el din belșug cu sângele trecutului nostru istoric, să poarte el, primul, în mâna-i eroică, făclia naționalismului jertfelnic, iar pe frunte cununa de lauri a muceniciei creștinești.

Cu sufletul ofelită în legendara educație națională a familiei Moța, cu alese însușiri de ordin intelectual, cu o inimă sinceră și o vastă cultură, jertfite pe de-antregul din frageda-i copilărie pe altarul neprihănit al neamului românesc, eroul crucii Ionel Moța, lasă în urmă-i, aici pe pământ un gol pe care nime altul nu îl poate împlini. Și aceasta trebuie să o accentuez cu toată convingerea sufletului meu.

Continuator al scrisului gazetăresc în stilul vechei „Libertatea“ din Orăștie, neprefăcutul avocat al săracilor cu nevoi la București, dintr'o țară întreagă, unicul și cel mai bun copil al părinților acum îndoliați, soț devotat, părinte de familie model, altruist până la jertfelnicie și cre-

dinciosul cel mai plin de evlavie al bisericii noastre ortodoxe. Iată buchetul unei vieți laborioase înmănunchiat din florile cele mai alese și cu mireasmă plăcută a calităților, adunate din grădina sufletească a lui Ionel, din a cărui mână condeiul a căzut, a cărui pavăză de părinte nu mai ocrotește decât din lumea lui de visuri eterne, nevinovăția celor doi orfani nevârstnici, al cărui glas animator nu mai vibrează cu sonoritatea-i aleasă la conferințele redeșteptării naționale, și a cărui amintire de acum va dăinui în eternitate cu subiect de epopee în legendele eroismului românesc.

Depart, pe meleagurile streine ale munților Majadahondei, căzut glorios în slujba celui mai sfânt și nobil ideal al creștinismului, ca tot atâtea mucenici ai primelor veacuri neroniene, sufletul său neprihănit va pluti deapururi deasupra pământului scump al nașterii, copilăriei și tinereții sale.

Din jertfa vieții sale, din moartea-i eroică pe câmpul de onoare, din sângele curat, vărsat până la ultima picătură, în luptă cu capetele bălaurului, va răsări sămânța de grâu curat pentru hrana sufletească a eroilor neamului, a cărui gră-

unte de nu va putezi, roadă nu va aduce, iar de va muri, va aduce roadă insușită.

Preoțimea ortodoxă prin rugăciunile înălțate către Părintele îndurătorilor, acum pentru prohodirea eroului Ionel, varsă lacrimi de sinceră durere în amintirea lui. Ne descoperim deci capetele și ne închinăm cu resemnare înaintea duhului, a cărui imagine se conturează cu toată seriozitatea în fața noastră.

Pilda vieții sale, ne va călăuzi în cultivarea pe viitor a simțului religios și național, iar jertfelnicia sa, ne va entuziasma în lupta pentru biruința nădej-dilor și aspirațiunilor noastre.

Pr. Coriolan Drăgan

Parastas. Liga antirevizionistă, secția Sibiu, de sub președinția I. P. Sf. Sale Mitropolitului nostru Nicolae a rânduit să se slujească Duminecă în 31 Ianuar în catedrala mitropolitană un parastas pentru eroii crucii căzuți în fața Madridului, Ioan I. Moța și Vasile Marin.

Politica preotului

(=) N'am fost și nu sântem de părere că preotul să se țină cât mai străin de mișcarea politică tocmai într-o țară, unde știm că fiecare cetățean, care se respectă, face politică, sau chiar numai politică, în conducerea țării.

În atingere permanentă cu viața, o izolare, ori cât s'ar părea de splendidă, pentru un preot mai ales este cu neputință; el are și îndreptățirea, și îndatorirea de a lua parte activă și în cele politice.

Întrebarea este numai dacă politica, practică de slujitorii altarului, este sau nu este aceea pe care trebuie să o facă?

În vremea din urmă, numeroși preoți, din toată țara, înscriși într-unul din prea multe partide ale binecuvântatei României, sânt sfătuiți să părăsească partidul acela. Nu știm, și deocamdată nu impoartă, dela cine pornește această sfătuire, — care de alt fel s'ar putea întregi cu adaosul că: preoții să nu mai facă parte nu numai din «acel» partid politic, ci în general să nu facă parte din nici o organizație actuală politică.

Stând preotul la distanță de a face pe agentul unui anume club, va avea totdeauna libertatea deplină de a se manifesta, — b. o. la ocaziile de alegeri ce s'ar ivi, — în conformitate cu ceea ce dictează conștiința de bun slujitor al bisericii sale, susținând — fără considerații de partid — numai persoanele dovedite că au răvna necesară întru apărarea intereselor bisericii lui Hristos, ale credinței strămoșești și ale preoției ei, și combatând — tot fără considerații de partid — pe indiferenții, ca și pe adversarii, declarați sau mascați, ai bisericii și clerului nostru.

În sprijinul ideii de-a înlătura preoția din toate organizațiile politice, pare a veni și noul cod penal, intrat în vigoare dela 1 Ianuar 1937.

Pentru întocmai conformare, e necesar ca preotul ortodox să cunoască, exact și precis, cel puțin textul articolelor care se rapoartă direct la slujitorii bisericii.

Unul din articolele noului cod penal, Art. 349, prevede următoarele:

«Orce preot, călugăr sau predicator al unui cult, care în adunările credincioșilor, sau cu ocazia slujbei sale religioase, rostește o cuvântare prin care amenință pe credincioși cu pedepse spirituale dacă se vor supune autorităților sau legilor, ori le acordă sau promite beneficii spirituale dacă nu se vor supune, — sau care leagă prin jurământ, luat individual sau colectiv, pe enoriași să urmeze anume credințe politice, comite delictul de abuz de putere spirituală și se pedepsește... (Pedepsa este statuită cu: șase luni, până la doi ani,

închisoare corecțională; în unele cazuri și mai aspră).

Articolul următor, 350, hotărăște ca pedeapsa primită la art. 349 să se aplice preotului «și în cazul când delictul de mai sus s'a comis prin scris sub formă de instrucții pastorale sau prin răspândire de publicațiuni».

Așa grăește legea cea nouă. Admitem, că nu avem încă, din partea forurilor chemate, indicațiuni amănunțite și lămuritoare asupra textelor legii, privitoare la tagma preoțească; — în cele din urmă însă, porunca veche se cunoaște prea bine:

«Legea nu se discută, ci se execută».

Viitorul foarte apropiat va indica, negreșit, întru cât dispozițiile ei sânt viabile sau nu.

Probleme-Recensii-Comentarii

Emilian Vasilescu, Doctor în Teologie: «Interpretarea sociologică a religiei și moralei». Școala sociologică franceză, Studiu critic, cu o prefață de Gaston Richard, profesor la Universitatea din Bordeaux. București, Editura „Cugetarea”, 1936. Pg. 176+VII. Pref. 80 Lei.

Tinărul doctor în Teologie, Emilian Vasilescu, a îmbogățit literatura noastră teologică cu un temeinic studiu critic de o nebanuită actualitate, după munca sa neobosită în via Domnului ne-a mai dăruit bogate roade de necontestată valoare cum sânt: «Suflet și viață», probleme de psihologie religioasă și filosofie morală. București, 1933; Durkheim moralist. Studiu critic. București, 1933; Sufletul și corpul. Raportul dintre Spirit și Materie. București 1933; Parabole. Istoriile morale. Traducere din limba germană după Krummacker și Herder. București, 1929. Educația morală prin lecturi, 2 vol. București, 1934—36.

În lucrarea de față autorul încearcă să actualizeze o discuție filosofică științifică plină de învățăminte pentru Biserica și cultura țării noastre. În acest scop prezintă cititorului, într-un studiu bine documentat și în lumina unei critici clare obiective și temeinice, principiile și metodele școlii sociologice franceze.

După o prefață, în care profesorul universitar Gaston Richard face o fru-

moasă apreciere studiului de față și după o introducere a autorului, cartea se împarte în trei părți mari tratând: I. Școala sociologică franceză; II. Interpretarea sociologică a religiei; III. Interpretarea sociologică a moralei. La sfârșitul cărții autorul trage o serie de concluzii judicioase, care împrumută cărții o deosebită valoare actuală, concluzii cari culminează în cristalizarea adevărului că sunt cu desăvârșire eronate și inutile toate eforturile de-a conduce societatea omenească numai în numele științei și cu mijloacele puse de ea la îndemână, independent de concepția religioasă. Concluziile sale sunt fructe produse în mod organic de «experiența sociologistă pe care o face învățământul și cultura franceză».

Autorul face o alegere foarte norocoasă când — pentru concluziile sale mult folosite de societățile românești de azi — recurge la experiența sociologiei franceze, rezultată din școala lui A. Comte și E. Durkheim, motivând cum urmează: «Sociologismul francez pătrunde în rândurile tineretului studios mai mult decât s'ar putea crede, datorită faptului, că studențimea consultă aproape exclusiv numai bibliografia franceză, apoi este cunoscut spiritul nostru de imitație și cât de ușor ne pornim la reforme, care nu corespund cu realitățile trăite de po-

porul nostru». ... Metafizica sociologismului, a psihologismului și a scientismului s'a strecurat adânc în sufletul «păturii conducătoare» și, cu toată îmbucurătoarea svăcnire spirituală de credință și tradiție, care se observă în momentul de față, nu este deloc exclus să avem surprize supărătoare, dacă se mai poate vorbi de surprize în această privință.

Căci, să se știe — zice mai departe cu mult adevăr autorul — este vorba de două ideologii profund diferite: una rămânând în lume, alta depășind-o; una căutând cătră pământ, alta cătră cer. Este vorba de o concepție laică, și o concepție religioasă, despre lume, care încep să-și dispute întâietatea în statul românesc. Și este probabil că vom avea să refacem pe cont propriu și fără motive bine întemelteate, nefericita experiență de aiurea, unde considerațiuni speciale de ordin istoric, politic și social au dus la separația și chiar la dușmănia dintre biserică și stat, dintre morala religioasă a bisericii și morala laică a statului.

Lucrarea de față nu vrea mai mult decât să facă atenți pe cei în drept.

Expunerea clară, limbajul frumos, stilul curgător face plăcută o adâncire în studiul critic al dlui E. Vasilescu, alegându-se celitorul cu bogate cunoștințe absolut necesare pentru înțelegerea acutelor frământări spirituale ale vremii.

Preotul Dr. Nicolae Terchilă

Conferință preoțească. — Duminecă, după Bobotează, cercul preoțesc Plopi, protopoplatul Hațeg, și-a ținut ședința în parohia Plopi. Biserica din această parohie e veche și spațioasă; întocmirea sa e în așa fel făcută, încât te predispune la rugăciune. De remarcat sânt icoanele orânduite pe pereți în formă de cruce, așezate din loc în loc, ca din fiecare să se poată citi actul mântuirii.

După slujba utreniei se desfășoară stânta Liturghie cu răspunsurile liturgice date de credincioșii plopieni. Meritul e al păstorului de suflete local, care în cei 10 ani a știut să-și păzească turma atât de vrednic, încât acolo nu prinde rădăcină nici o sămânță dăunătoare.

După sfânta Liturghie a predicat părintele Aurel Străuș (dela Silvașul sup.) despre: „Cum să urmărim pe Hristos”; — cuvintele sale sânt ascultate cu viu interes de asistenți.

Era și „Oastea Domnului” cu noi la datoria creștinească. S'a deschis ședința

Formarea caracterului religios-moral

— Scurte observații —

Val de lumină înviorătoare s'a revărsat în sufletul preoției în momentul, când forul superior al învățământului românesc a hotărât, ca instrucțiunea religioasă în școlile primare să se lase în seama preoților.

În fața situației, când preoții i se mărește terenul de activitate, nu înseamnă că învățătorii să adopte o atitudine indiferentă față de mersul învățământului religios. Din contră, acest fapt să fie prilejul unei încordări de colaborare, atunci când, în mersul spiritual al culturii românești, intră noi unități de muncă și luptă în vederea educației religioase-morale a copiilor de azi și cetățenilor de mâine.

Activitatea pedagogică se îndreaptă spre realizarea scopului de a forma caracter.

Problema educației pentru formarea caracterului o întâlnim sub o formă oarecum stilizată în metoda formalismului intelectualist al școlii medievale, care se alimenta în filosofia lui Aristotel. Drumul acestei școli a primit o modificare, în timpul renașterii și umanismului, când dela formalismul logic-gramatical s'a adoptat formalismul stilistic-retoric.

Impotriva acestui intelectualism unilateral se produc în secolul 18-lea trei curente: Primul se întemeiază pe metoda științelor pozitive, reprezentat de Bacon și întregit de Comenius, care stabilește

raportul ce trebuie să existe între elementul formal și material.

Al doilea: ia naștere din clasicismul francez și renașterea literaturii naționale germane, care mai târziu ia forma neoumanismului, cu limitarea domeniului intelectualist.

Al treilea este curentul pornit dela janseniști în Franța și pietiști în Germania, care a pronunțat lupta pentru drepturile elementelor efective din suflet, luându-și ca pavază religia creștină, ca să înfrângă tirania intelectualistă.

Aceeași lovitură primește intelectualismul exagerat din partea sistemului naturalist al lui Rousseau, din partea pedagogiei pestalozziene, care se fundamentează ca principiul iubirii și credinței, și din partea lui Goethe și Richter, cari creiază o mai amplă atmosferă de manifestare a elementelor afective.

Acela care ajunge să polarizeze toate metodele speculative ale pedagogiei în sensul formării caracterului religios-moral, a fost Herbart.

Necesitatea caracterului azi este o realitate organică a vieții sociale.

De realitatea acestui fapt este pătruns orce om, care gândește puțin mai departe. Acest caracter îl cer toți pedagogii moderni. Dar, în ce privește mijloacele de realizare, nu întâlnim unitate de vederi. Pedagogii se împart în două grupuri. Unii susțin deplina libertate de manifestare a însușirilor individuale, bazați pe faptul că omul se naște bun dela natură.

Alții, mai puțin optimiști, recomandă o educație severă, disciplinată, bazată pe

supunere și stăpânire de sine.

Analizate aceste două metode de educație, în ceea ce privește recomandarea mijloacelor, de a traduce în faptă ideea ce-o încorporează fiecare, apar evident unilaterale.

Natura omenească este dotată cu însușiri bune și cu însușiri rele. Ea se alcătuiește din spirit și din materie, păstrându-și fiecare element natura sa în complexul vieții.

Bazați pe această realitate, nu putem admite o potențare a elementelor bune, fără reprimarea celor rele. Nu putem lua ca principiu educativ aplicarea măsurilor disciplinare pentru reprimarea însușirilor rele, fără a încuraja pe cele bune. Cu un cuvânt, munca depusă pentru formarea caracterului nu se poate întemeia numai pe libertate, sau numai pe disciplină. Și una, și alta sânt forțele lui componente: Libertate disciplinată și disciplină liberă sânt mijloacele în formarea caracterului, dacă sânt orientate prin credința în Dumnezeu.

Omul modern și ateu, scăpând de Dumnezeu, se crede că e liber; nu vede însă că și-a pierdut cetatea puternică a libertății sale.

„Cine n'are stăpân pe Dumnezeu, are mulți dușmani”, zice un vechi proverb. Dispariția ideii de Dumnezeu din suflet înseamnă zăpăceală în lumea vieții spirituale. Tăgăduitorii de Dumnezeu se îndepărtează de miezul sufletului, pierzându-se în abstracții și ignorând esența vieții.

Religia creștină, prin concepția sa despre lume și viață, ridică la valoare su-

perioară calitatea însușirilor sufletești față de alte însușiri, cerând în orice împrejurare ca acestea din urmă să fie subjugate celor dintâi.

Formarea caracterului religios-moral este eminemant un fruct al religiei creștine.

Dacă în școală educatorii sânt pătrunși de acest adevăr, valorile morale ale religiunii creștine nu constituie desaccord față de valorile științei; din contră, ele sânt corolariul or cărei strădanii științifice.

Învățământul religios urmărește, pe lângă predarea unui nex de cunoștințe, și educația spre adevăr și moralitate a elevilor pregătindu-i pentru viață. De unde reiese că religia este și un principiu de educație.

Reprezentantul acestui sistem, cu rădăcini adânc înfipite în miezul moralei creștine, este pedagogul și filosoful F. Förster. Iar normele practice, — după pedagogia creștină, — pentru a putea ajunge la realizarea formării caracterului religios-moral, ar fi următoarele:

1. gimnastica voinții morale (mărturisirea),
2. practicarea rugăciunii,
3. lecțiuni asupra vieții sfinților și a personalităților eroice,
4. cercetarea bisericii și activarea în cadrul serviciului divin.
5. practicarea virtuților creștine,
6. ședințe biblice, cu film cinematografic,
7. asociațiunile religioase: Sfântul Gheorghe, Reuniunea femeilor ortodoxe...

prin președinte, s'au executat cântări și recitări.

Partea a doua din program se continuă cu slujba invocării Duhului sfânt, urmată de un Tedeum pentru odihna sufletului lui Gheorghe Muntean-Batiz.

Pr. Roman-Covragiu și-a ținut conferința despre Sf. Cruce, după care s'au rostit cuvântări, recitări și la urmă cuvântul de încheiere, al președintelui Pr. Oct. Medrea, parohul locului, care îndeamnă la viață creștinească și mulțumește participanților dela cucernica manifestare de credință din ziua Domnului, Duminecă, după Bobotează.

Pr. Aurel Străuș.

(=) In pragul unui veac de apariție a pășit, în anul curent, ziarul naționalist dela Brașov, *Gazeta Transilvaniei*.

Prăznuirea evenimentului, deși unic în viața presei românești, a trecut discretă și modestă, așa cum șade bine tuturor acelor cari ocolesc orce fel de sărbătoriri banale și costisitoare.

În locul unei mese mai mult sau mai puțin încărcate de bunătați, și în locul cuvintelor de ocazie mai mult sau mai puțin de prisos, *Gazeta Transilvaniei*, la împlinirea unui veac întreg de muncă, va găsi negreșit pagini, unde să comemoreze, după cuviință și adevăr, lucrarea lungă și osteneala pilduitoare pusă pentru susținerea acestei vechi gazete atât din partea întemeietorului său dela 1838, cât și din a urmașilor săi uitați, redactori și colaboratori, cari au dat, prin scrisul și jertfele lor, atâtea dovezi de hărnicie, curaj, cumpătare sănătoasă ardelenească, și au biruit astfel să-și păstreze calea dreaptă a muncii oneste, creștine și românești.

Sântem bucușori, când organul nostru de publicitate, *Telegraful Român*, cu 15 ani mai „tînăr” decât „decanul presei românești”, poate să întâmpine centenarul confratelui său brașovean cu urări călduroase, de lungă și spornică viață, purtând din bătrâna cetate a ortodoxiei tot mai departe lumina credinței, demnitatea sentimentelor românești și toate bunele îndemnuri în mijlocul unui cerc cât mai larg de credincioși cetitori.

Activitatea preoțimii noastre ortodoxe, cu raport la problema românilor secuizați, se continuă în mod stăruitor și normal prin slujbe religioase, predici, scrieri, întruniri culturale, manifestări de artă națională creștină, — în unele locuri încununate cu succes învderat.

Practicate acestea, copilul și credinciosul ajunge să trăiască într-o continuă iluminare a revelației divine, crezând neșovălnic în ceea ce a putut pătrunde cu mintea și ceea ce a simțit în adâncul inimii.

Din această îngemănare a minții cu inima nasc adevărații eroi cari croesc drumurile vieții omenești către Dumnezeu.

Raportându-mă la sporul ce se poate înregistra din timpul catehizației făcute de noi, nu pot să subliniez decât un *bun început*: trăirea vieții religioase se arată la elevi și prin stăruința ce și-o dau de a-și însuși ce li se spune; din cumpătarea patimei de jocuri, din înlăturarea cuvintelor triviale; din regularitatea frecvenței la orele de religie și la cercetarea bisericii, precum și din dorința de a lua parte la sfânta liturghie spunând Tatăl nostru, Crezul și chiar Apostolul...

Semnând unele începuturi din bucuria sporului nostru catehetic, trebuie să arăt și trista constatare în ceea ce privește lipsa mijloacelor intuitive (tablouri, hărți). La aceasta se adaugă lipsa manualelor de religie, întocmite așa ca să corespundă evoluției vieții religioase a copiilor.

Avem speranța că viitorul ne va pune la îndemână și aceste unelte didactice, — atunci și lucrarea noastră de zidire, a caracterelor religioase-morale, își va ajunge treapta dorită.

Pr. C. Zoican

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Succesul reprezentanților bisericii ortodoxe, ajutați de autoritățile localnice, va putea să fie mai mare și mai general, dacă ceice conduc statul vor interveni la timp cu înfăptuiri necesare în această problemă.

România secuzată dorește să revină mai de grabă la trupul de care vitreia vremii a despărțit-o, — dar pentru aceasta revenire se cere ca ea să fie scoasă de sub înrăurirea păgubitoare a numeroșilor agenți ai revizionismului budapestan și — lucru de necrezut! — salariați ai *statului român*...

Ziarele raportează aproape zilnic cum funcționarii administrativi unguri sau jidovi desconsideră ordinele primite dela autorități românești, ear preoții romano-catolici în loc să revină la realitate, încurajează revizionismul, fac rugăciuni pentru restaurarea Ungariei „mari”, azi „mutilate”, — și îndreaptă privirile poporului săcuesc spre capitala vrăjmașilor de moarte ai României întregite.

Cercetarea și intervenirea neîntăziată și energică a ministerelor în fața actelor ce ating demnitatea românească, va întări situația factorilor bisericii noastre ortodoxe în misiunea ei de păstrare a comorilor sufletești, care ne-au salvat în trecut și ne cheazăușc existența viitoare.

Cercetarea și intervenirea, de care amintim mai sus, se impun cu atât mai vârtos atunci, când un conte *Bethlen*, fost premier al Ungariei susține, în ziarul *Pesti Napló*, enormitatea că „azi *patul de pușcă al jandarmului* — român — *lovește fără milă în coastele celui secui care nu vrea să treacă la biserica greco-catolică sau la cea ortodoxă*”.

El conte, latifundiar, care pare a confunda faptele jandarmului român cu nărvurile jandarmului ungur de pe vremuri, nu este în stare să producă o singură dovadă în favoarea afirmației sale.

Nu cerem nici o socoteală dlui conte, propagandist al revizurii; guvernul român însă, — o cere prestigiul său, — e dator să-și îndrepte toată atențiunea spre faptele celor, trăind în statul român sau chiar în serviciul lui, nu se știe să calce pe urmele dlui conte Bethlen...

Manifestare culturală în județul Odorhei. — Preot-subvizor-scolar, *Iosif Sârbu*, din Porumbeni Mari, în dorința de a strânge cât mai mult legăturile de ordin național și cultural între parohienii săi din comună și între masa românismului din satele învecinate, a invitat societatea „Sf. Gheorghe” a tineretului din Vidacutul-

Odorhei să organizeze o reprezentație culturală în Porumbeni Mari.

Răspunzând acestei invitațiuni, amintita societate, în frunte cu președintele ei, dl *Teofil Dan*, învățător-director, a debutat în seara zilei de 9 Ianuar c. cu o trupă de 20 membri în fața publicului adunat în reduta comunei, cu un program de coruri și piese teatrale. Un scurt cuvânt introductiv, rostit în limba localnicilor de preotul local, a interpretat rezumatul pieselor teatrale, care au fost urmărite cu mare atenție de cei prezenți, precum și rolurile din piesele teatrale jucate cu simț și talent.

Ca încheiere, preotul local a îndemnat cele două neamuri ca uitând pentru moment grija zilei să-și petreacă în armonia și prietenia cerută de împrejurări. Succesul moral și material a fost peste așteptare. Din venitul net s'a creat un prim fond pentru societatea „Sf. Gheorghe” a tinerilor din Porumbeni Mari. Pentru succes, amintim cu laudă pe vrednicul notar al comunei, dl *Nicolae Stoica*, care dimpreună cu tineretul local și cu dna *I. Sârbu*, au făcut ca festivalul să fie la nivelul cerut de afirmarea noastră națională și culturală pe aceste meleaguri.

Coresp.

La moartea unui erou

Societatea *Femeilor ortodoxe din Orăștie*, din orașul unde eroul legionar *Ionel Moța*, a văzut lumina zilei și unde și-a petrecut copilăria, a rămas profund îndurerată la știrea morții regretatului fiu al acestui oraș.

O astfel de moarte, puțin obișnuită în zilele noastre, ne transpune cu gândul la triste epoci ale prigonirii creștinilor.

Astăzi am ajuns momente să vedem numele lui Hristos atacat cu nestăpânită ură din atâtea părți: de bolșevismul ateu, de francmasoneria întunerecului, de judaismul viclean...

Sântem mereu martori ai acestor atacuri, — dar primim lupta împotriva lor.

Iată, din mijlocul nostru se ridică vrednicul tînăr *Ionel Moța*, care împreună cu ceilalți legionari pleacă în depărtata Spanie. Departe de patrie și familie, cu un curaj sublim dă față cu dușmanul ateu și se jertfește în lupta cumplită, apărând divinele învățături ale Răstignitului...

Noi, membrele societății ortodoxe, cu misiunea de a înălța prestigiul femeii și al familiei creștine, avem în fruntea societății ca prezidență pe venerabila dna *Maria Moța*, mama eroului. Știm, că înaltele

sentimente, cari stăpâneau pe răposatu erou, își aveau izvorul în sânul familiei lui, și nobilul suflet al lui *Ionel Moța* s'a plămădit și s'a desvoltat sub influența hotărâtoare a caracterului iubitei noastre dne prezidente, *Maria Moța*.

Sântem de aceea cu tot sufletul nostru alături de suferințele familiei îndoliate, căreia îi păstrăm deapaururi adâncă venerație și-i aducem din nou omagiul sentimentelor noastre de nespus regret în lovitura suferită... Dumnezeu să mângâie pe cei întristați și să-i întărească...

Zinaida Vințan
secretara soc.

Cătră preoțimea tractului Agnita

Pentru terminarea *Monografiei tractului Agnita*, rog Cucernica preoțime să-mi mai comunice următoarele date:

1. Ce contingent de cărturari a dat până acum parohia?
2. Ce funcții au ocupat sau mai ocupă?
3. Poporul ce gazete citește?
4. Ce societăți culturale sânt în parohie? Casă culturală, cerc cultural, „Astra” etc.
5. Ce însoțiri are? Cooperative?
6. Ce meserii ocupă unii?
7. Sânt comercianți, și ce fel?
8. Antimise vechi, de când, de unde și de cine au fost sfințite?
9. Cărți vechi? Când și unde au fost tipărite?
10. Ce obiecte vechi și de ce preț mai sânt în biserică?

Ilmibav, 22 Ianuar 1937.

Pr. Ioan Alexandru

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Duminecă, 24 Ianuar, la București pentru a lua parte la masa oferită de M. Sa Regele cavalerilor ordinului Regele Ferdinand și pentru a prezida ședințele comisiei înstituite de Congresul Național-Bisericesc pentru modificarea Legii de organizare bisericească.

Delegația preoților profesori de religie s'a prezentat săptămâna trecută la ministerul educației naționale și au cerut dlui ministru Dr. C. Angelescu: modifica-

academiei comuniste, ale institutului de igienă socială, ale institutului de pedagogie etc. Printre chestiunile studiate, congresiștii au căutat să cunoască argumentele apologetice ale credinciosului și — cităm din Bezbojnic² — motivele care-l împedă de-a se „debarasa de prejudecățile religioase”; mijloacele prin care s'ar putea descoperi rolul antirevoluționar al tuturor bisericilor puse în slujba imperialismului, dar mai ales rolul contra-revoluționar al religiei și al bisericii din republica sovietică.

Foametea, mijloc de propagandă

Ofensiva celor fără Dumnezeu se desfășoară în același timp atât pe teren intelectual, cât și pe teren juridic.

În virtutea măsurilor luate de comisaritul internelor, care erau încă în vigoare la sfârșitul anului 1934, slujitorii cultului erau lipsiți de „bonul de alimentație”. Ei împreună cu copiii lor sânt trecuți în rândurile celor cari nu muncesc și prin acest fapt sânt lipsiți deopotrivă de drepturile cetățenești. Ei nu vor obține lucru decât lepădându-se de credința lor în public. Suprimarea „bonului de pâine” la 1 Ianuar 1935 n'a schimbat întru nimic situația: slujitorii cultului neavând dreptul la lucru nu-și puteau câștiga banii necesari traiului.

În ce privește pe copiii preoților ortodocși, ei sânt siliți să-și renege părinții în public. Până la începutul anului 1935 lista nefericiților renegați era publicată în mod periodic în Bezbojnic.

(Urmează)

Petru Brudea

² Bezbojnic din 29 Iunie 1934.

Mișcarea celor fără Dumnezeu și acțiunea ei în lume

Expozițiuni și conferințe cu proiecțiuni

Printre mijloacele specifice de guvernământ ale lui Stalin și cari au de scop răspândirea ireligiozității în masse, trebuie citate expozițiunile. În cursul anului 1929 a fost inaugurat la Moscova un *muzeu central antireligios*. „Conceput și divizat după concepția materialistă a evoluției, el își face în câteva ore, ne spune un martor ocular,¹ o educațiune antireligioasă completă”. După Bezbojnicul din 10 Iunie 1934, muzeul ar fi fost vizitat de sute de mii de lucrători. El constituie un centru activ de propagandă antireligioasă. Muzeul aranjează expozițiuni în parcuri, în uzine, în întreprinderi și în kolhozuri. Din Decembrie 1932 până în Noemvrie 1933 a aranjat și organizat prin provinciile U. R. S. S. șase sute șaptezeci și nouă de *expozițiuni mici ambulante*, destinate de asemenea propagării ateismului marxist-leninist. Biblioteca lui conține mai mult de 30 mii de volume, puse la dispoziția celor cari lucrează contra religiei.

Pentru ca și comuniștii, cu o cultură mijlocie, să poată lua parte activă la propaganda infernală, cu puțină cheltuială își pot procura pe un preț de câteva ruble conferințe organizate de Consiliul central al uniunii celor fără Dumnezeu, însoțite de o serie de dispozitive pentru proiecțiuni luminoase.

Aceste conferințe cu proiecțiuni contribuie la întărirea acțiunii puternice a tea-

¹ Marcel Koch în: Rusia de azi, April 1934.

trelor, a radio-ului, dar mai ales a cinematografului, care toate aduc partea lor de contribuție în această luptă implacabilă contra oricărei forme de credință în Dumnezeu.²

Știința în ajutorul ateismului

Pentru a ajunge cât mai sigur scopul lor, îndrumătorii U. A. M. încearcă să dea acțiunii lor ateiste un caracter „științific”. Amintindu-și de ineptul paradox al lui Stalin: „Sânt în contra religiei pentru că sânt de partea științei”, se străduiesc să arate incompatibilitatea între una și alta.

În 1934 au lansat un *împrumut științific antireligios* care e un stimul la acțiune al oamenilor de știință. Acei oameni de știință cari promit să lupte contra religiei, sânt scutiți de-a plăti bir ca ceilalți muritori. Ei sânt obligați să se angajeze prin scris că vor ținea conferințe și vor publica articole antireligioase „științifice”. În 13—15 Martie 1934, *Congresul instituțiilor științifice* însărcinate cu propaganda ateistă, au adunat la Moscova delegații a 28 de instituțiuni antireligioase: secțiunile antireligioase ale institutului de filosofie a

² Printre subiectele conferințelor prevăzute pentru anul 1935—1936 se găsesc: 1. Literatura și locul ei în opera antireligioasă; 2. Lucretius și critica religiei; 3. Ulrich de Hutten și Erasim în luptă cu clerul catolic; 4. Critica religiei la Boccaccio; 5. Satira lui Rabelais asupra bisericii catolice; 6. Molière și satira sa asupra clerului; 7. Lupta lui Voltaire contra bisericii; 8. Heine — luptător contra bisericii; 9. Dostoievsky și filosofia sa religioasă în luptă cu revoluțiunea; 10. Operele antibisericești ale lui Emil Zola; 11. Anatele France și satira lui antibisericească; 12. Literatura sovietică în luptă contra religiei și altele.

rea articolului 43 din legea învățământului secundar, care nu îngăduie preoților profesori de religie să săvârșească slujbe religioase în biserici.

Act de mulțumire. Consiliul parohial ortodox român din Folt, protopop. Geoagiu, aduce vii și călduroase mulțumiri dlui *Constantin Bursan*, deputat de Hunedoara, pentru donația de 2500 Lei, făcută pe seama sfintei noastre biserici.

Pr. A. Iacobescu

Impotriva creștinismului. Dela Moscova se vestește în lume și țară, că în Februar 1937 se vor aduna în Rusia sovietică 1600 delegați din 46 țări, cari au de gând să întemeieze o societate a celor fără Dumnezeu, luptând astfel tot mai cu sistem în contra religiei creștine. Nu se amintește nici un nume al celor ce vor participa la adunarea moscovită ateistă, — dar majoritatea lor va fi, fără îndoială, jidovească.

ȘTIRI LOCALE

Predici în catedrala din Sibiu. Sâmbătă, 30 Ianuar 1937 (sfinții Trei Ierarhi), va predica diaconul *Grigorie T. Marcu*; Duminecă, 31 Ianuar 1937, va predica părintele protopop *Em. Cioran*; iar Marți 2 Februar 1937 (întâmpinarea Domnului), va predica părintele *Spiridon Cădea*.

Conferințe publice. Duminecă, în 31 Ianuar, ora 11, după sfânta Liturghie, conferință, în sala Teatrului orașenesc, dl *Dr. Ilie Rădulescu*, directorul ziarului *Porunca Vremii*, despre o interesantă și actuală problemă: De ce ne trebuie o Românie a românilor? Intrarea benevolă. — În aceeași Duminecă, ora 6 seara, conferință, în sala prefecturii județului Sibiu, cunoscutul scriitor din capitală, dl *Cezar Petrescu*, despre: Actualitatea lui Eminescu. Intrarea, cu prețurile obișnuite.

CARTI ȘI REVISTE

Biblioteca religioasă „Indemnuri Duhovnicești”, ce apare în Tip. Diecezană dela Arad, a publicat până acum următoarele broșuri:

1. *Sf. Mărturisire și Sf. Cuminecătură*, ediția III, lămurind datoritiile creștinești ale bunilor credincioși;
2. *„Mărturisirea mea — Dumnezeu”,* poem teatral biblic, întocmit de Prot. Dr. Gh. Ciuhandu, și urmărind un scop de trezire religioasă și de zidire sufletească. (Preț 8 Lei);
3. *Sfânta și dumnezeiasca Liturghie*, cu lămuriri și povești de Prot. Dr. Gh. Ciuhandu; broșura înleznește în mare măsură năzuința ori cărui drept-măritor cre-

știn de a pătrunde structura slujbei dumnezeiești de Altar. (Preț 10 Lei).

Cărticele se pot cere dela autor (Arad).

Viața Ilustrată a apărut pentru luna lui Ianuar 1937. În acest număr se cuprind următoarele: † Nicolae Colan: La început de An Nou. II. V. Felea: Dumnezeu și sufletul în poezia română. Al. Străoneanu-Balaș: Vis alb... [poezie]. Grigorie T. Marcu: Un an de entuziasm religios și național. Pr. Teodor Ciceu: An Nou!... [poezie]. Grigorie Popa: Stilul Indic. Gh. Noveanu: Dor cu plâns [poezie]. L. Bologa: Copii și părinți, Dr. Gh. Preda: Intoxicarea și desintoxicarea morală, Ana M. Toader: Moartea viselor, Dr. Eugen Dobrotă: Prin țările apusene, Dr. E. Nicoră: Cum te vom numi? (poezie), I. G., n. c., Pr. M., V. Mateiu, L. B. și I. Naghiu: Cronică literară: Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu, Luminisuri. Gânduri creștinești, Deșteptări, Sfinți și Părinți ai Bisericii. Esai sur la nature de l'homme dans la révélation chretienne. ** Cronică internă: Statuia lui popa Lucaci, Păr. Timotei Popovici, Prima echipă de călugărițesuri de ocrotire. Catedrala din Timișoara. ** Cronică externă: Întoarcere din U. R. S. S., Ducele de Windsor, † Luigi Pirandello, Răsboiul civil din Spania. ** Ghiveciu: Jidovii trec la ortodoxia creștină, Cifre îngrijorătoare, Stema eparhiei Clujului. Lia: Colțul gospodinei. Viața veselă — Numeroase ilustrații.

Poșta redacțiunii

Pr. N. D. în D. Cu totul întârziat. Continuați însă cu răvnă redactarea *Ziarului Paștoral*, și dați cuvenite semne de viață activă. Aceasta, negreșit, ne îmbucură.

Nr. 13—1937

(4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Săliștioara, cu filia Stoeneasa, protopopiatul Băița, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*. Venitele împreunate cu acest post:

1. Întregirea salariului dela stat.
2. Câte una ferdelă porumb dela fiecare familie din materia Săliștioara, iar din filia Stoeneasa câte 20 litri porumb sfărâmat de familie sau echivalentul în bani.

3. Folosirea cimitirului din materia Săliștioara.

4. Venitele stolare statore din ședința consiliului parohial din 30 Ianuar 1934.

Cereri de concurs, însoțite de actele necesare și de încuviințarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta în termenul legal oficiului protopopesc Băița.

Candidații, cu știrea oficiului protopopesc, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a servi, a cânta și predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ort. român Băița în înțelegere cu consiliile parohiale.

Băița, la 19 Ianuar 1937.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 3—1937

(3) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț la biserică ortodoxă română din Mercurea, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Tel. Român*.

Emolumentele:

Salariu anual de 4000 Lei din lada bisericii.

Reflecții să-și înainteze cererile cu diploma de cantor în termenul deschis la oficiul protopopesc din Mercurea, având a se prezenta în vreo Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântări.

Se observă că la acest post de cântăreț vor putea fi aleși numai absolvenți de ai Școlii noastre de cântăreți din Sibiu.

Mercurea, din ședința consiliului parohial la 16 Ianuar 1937.

Avram S. Pecurariu
protopop-paroh

Dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu se poate procura:

Tămăie de prima calitate

1 Kg.	Lei	80—
1/2 "	"	42—
1/4 "	"	24—
1/8 "	"	12—

Smirnă de prima calitate

1 Kg.	Lei	150—
1/2 "	"	80—
1/4 "	"	42—
1/8 "	"	22—

Nr. 426—1936

(5) 1—1

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Poenița Tomii, cu filii Ferigi și Merisorul de munte, din protopopiatul Dobro, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Tel. Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Întregirea salariului dela stat.
2. Sesia parohială 6 jugăre 376□ arător, 2 jug. 284□ fânaș, 1 jug. 207□ grădină și 5 jug. 200□ pășune, precum și folosirea cimitirelor, peste tot 14 jug. 1067□.

3. Birul parohial (adăul) în bucate, câte 20 litri porumb sfărâmat sau grâu de fiecare casă.

4. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

5. Până la edificarea casei parohiale, materia va închiria locuință potrivită.

Cereri de concurs și aprobarea dela Consiliu arhiepiscopesc, de a concursa, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenții se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc al tractului Dobro, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobro, la 6 Noemvrie 1936.

Ioșif Morariu
protopop

Nr. 3/1937 prot.

(2) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Ruși, din protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în *Telegraful Român*.

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt:

1. Salariu dela stat.
2. Sesiune parohială, 21 jugăre 383 st. □
3. Casă parohială.
4. Cinci stânjini lemne în pădure.
5. Stola uzitată în trecut.

Cereri de concurs, cu documentele necesare și încuviințarea de candidare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ort. rom. Sibiu, iar prezentarea în parohie cu prealabila încuviințare a subsemnatului.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiuului.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1937,

Emilian Cioran
protopop.

Preotul tânăr în pastorație

Păstoria sufletelor ce ni-a fost încredințată fiecăruia din noi, prin „alegerea noastră din lume” și „trimiterea” din nou în mijlocul ei, este misiunea pentru care aleargă cu bună sârguință preotul luptător, din tinerețele sale până'n pragul zilelor albe.

Despre această pastorație se cuvine prea puțin să vorbim noi, cei mici și tineri întru săvârșirea sfintelor lui Dumnezeu. Căci vorbind de pastorație, vorbești de experiența vieții, pe care noi ceice abia ieri am pășit ultimul prag al școlii teologice, nu o avem încă.

Suntem abia la începutul ei și ne străduim din răputeri, să aflăm, prin vremile turburi și pline de ceață ale acestor zile, cărările luminate și punțile drepte, spre a trece prin ele cu bună izbândă și siguri la limanul cel lin. Suntem abia la primii pași din școala cărții în cea a vieții. Pășim cu deplină vigoare trupească și încrezător în ajutorul Celui ce ne-a ales și ne-a trimis. La toate acestea se adaugă sincerele examene de conștiință din preajma primirii sfintei Taine a hirotonirii. Cu acestea și cu îndemnurile Părinților duhovnicești, iată-ne ajunși în mijlocul păstoriilor noastre...

Acum și se deschid larg porțile pentru a intra în arena vieții, și aci întâlnești diferite cazuri pe cari le măsoară și rezolvi în raport cu gradul de conștiințioasă și în limita cunoștințelor. Se înțelege că treci pe lângă multe momente prielnice pentru un succes pastoral și nu le observi la timp; iar după ce l-ai scăpat, nu mai poți repara nimic momentan. Lipsa unui manual pa-

storal — fie el și mai puțin pretențios — se simte.

Ne găsim azi, noi căpitani oștii lui Hristos, în plină luptă cu dușmanul de totdeauna al Lui. Cu bună iscusință și multă pricepere, ni se cere să conducem „trupa” încredințată nouă pe răspundere morală conștiințioasă, de Marele Comandant și Domn al Păcii.

Frământările zilnice atrag atențiunea preotului în multe părți. Fiecare rău de care suferă societatea, își cere rezolvarea lui și preotului i se pretinde o acțiune în așa fel, încât să poată copleși sau cel puțin să împuștineze răul ce-l simte în jurul său.

Suferim de sus până jos, fiecare în felul lui. În pătura cultă mulți intelectuali sunt captați de hidra francmasonă care-și urmărește scopurile dușmănoase Bisericii.

În al doilea rând se înșiră sectele cari s'au îndreptat spre marea masă a poporului de jos. Și în al treilea rând vine răul care se îndreaptă spre toți, plaga tuturor nenorocirilor, rodul demagogiei, politicianismului.

Iată-l pe tânărul preot în fața acestor trei dușmani redutabili! Turma lui cea aleasă spre conducere în staulul pruncului Isus, e ispitită de acești dușmani.

Politicianismul își trimite agenții săi în primele zile chiar la casa tânărului preot spre a-i arăta și lui „binefacerile” regimului ce-l reprezintă, iar el care trebuie să fie bunătaiea întrupată și așa căruia e deschisă tuturor, îi primește cu cuvință. Dar e dator să se întrebe: primesc ceva, sau resping totul ce mi-au propus acești inși? Aci e prudența preotului în joc. De va ști ce să aleagă, rămâne drept ca o lămurare;

de nu, va cădea și el prizonier și „vor fi toți o turmă și”... nici-un păstor.

Amestecul în luptele politice, ca agent al unui partid, depărtează pe preot pentru totdeauna de o parte din păstoriile lui, și nu știu cu ce mijloace pastorale va mai putea să-i mai apropie pe aceștia de acțiunile lui — chiar bune fiind.

Văzându-l pe preot sectarii — acești farisei ai vremilor noastre — angajat în astfel de lupte, întind sforile spre un pescuit bogat.

Pe lângă aceste rele, cu cari are de luptat preotul, se întâlnesc încă alte multe, în diferite împrejurări din viața lui.

Săvârșitor al Tainelor lui Dumnezeu pe pământ, la fiecare din ele i se dă nou prilej de pastorație rodnică. Misiunea lui pe pământ nu se sfârșeste nici când. În convorbirile dintre preoții mai în vârstă și mai tineri, adeseori li se aduc acestora din urmă învinuirea de comoditate. Vor fi și cazuri de acestea. Dar cuvântul nu li se poate aplica în integritatea sa. Ni se cere muncă și muncim. Unii oameni de bine au recunoscut acest adevăr.

Dacă generațiile înaintașe și-au știut face — și și-au făcut — pe deplin datoria lor, în mijlocul vremilor vitregi prin cari au trecut, fiind călăuzitori de zi și de noapte al celor dați lor spre conducere, și noi cei de azi și de mâine ne facem datoria conștiințioasă, fiecare în cercul său de activitate.

Ceva însă trebuie să ni se recunoască. Frământările sociale și tentațiile zilnice ce bat la ușa sufletului fiecăruia din noi, păstor și păstoriți, n'au fost în trecutele vremi așa de dese și de grele. Lupta satanică a zilei de azi nu se dădea atunci pe față,

cu curajul și sprijinul oficial ca acum. Congresele ateiste n'aveau loc și decăderile morale în genere nu erau așa simțite ca azi. Pretențiile păstoriilor se satisfăceau atunci ceva mai ușor și în multe împrejurări preotul se știa afla mai bine.

Astăzi generației tinere i se cere o luptă nouă cu mijloace din ce în ce mai noi. Și în mijlocul acestor frământări se sbate preotul tânăr cu destulă energie și cunoștință.

Darul lui Dumnezeu, și vigoarea tinerească și o voință de fer, adeseori îl scot la țărâmul dorit de el.

Dar în lupta lui articolele celor cu mai multă experiență ne sunt foarte bine-venite.

Le citim și răsfoim pe toate fețele, ca din înțelepciunea perilor albi să găsim ceea ce căutăm. Pe lângă felurile cazuri ce ele le tratează, ne sugerează altele noi și astfel ne completăm firul început al experienței.

Citind în aceste zile un articol din *Revista Teologică* Nr. 1 a. c. ce trata „sf. Taine ca mijloc de pastorație”, mărturisim că ni-a răscolit și mai mult sufletele, iar apelul adresat tuturor în încheierea lui a avut darul să improspăteze puterile de muncă ale noastre, ca să fim hotărâți la datorie.

L-am primit cu inima deschisă și așteptăm altele ca acesta dela frații în Hristos mai în vârstă decât noi, rugându-i să ni le dea din prisosul inimii și-a experienței lor, ca și noi la rândul nostru, cu ajutorul Dătorului de bine, să le putem da spre ajutor și întărire tinerilor ucenici în administrarea sfintelor lui Dumnezeu.

Pr. Gh. Bordean